

GRÉCKOKATOLÍCKE ARCIBISKUPSTVO PREŠOV

Hlavná 1, P. O. Box 135, 081 35 Prešov

Č. j.: 1135/2020

Prešov, 6. mája 2020

Kňazom Prešovskej archieparchie

Vec: Usmernenie prešovského arcibiskupa metropolitu Jána k čiastočnému obnoveniu slávenia verejných bohoslužieb

Drahí bratia kňazi, rehoľné sestry, bratia a sestry!

Všetci máme radosť a sme vďační Bohu za možnosť, ktorá sa nám ponúka od 6. mája 2020, kedy po dvoch mesiacoch môžeme otvoriť naše chrámy aj pre veriacich, aj keď zatiaľ v obmedzenom režime a s dodržiavaním všetkých hygienických opatrení. Preto je veľmi dôležité, aby sme sa podrobne zoznámili s *Opatrením Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia – hromadné podujatia – bohoslužby*

(http://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/opatrenia_hromadne_podujatia_bohosluzby.pdf).

Zároveň ďakujem vám, bratia kňazi, rehoľné sestry a drahí naši veriaci, že sme boli doteraz disciplinovaní. Verím, že aj naďalej budeme zodpovední, k čomu majú prispieť aj nasledujúce usmernenia pre Prešovskú archieparchiu:

1. Stále platí dišpenz od účasti na nedeľnej či sviatočnej svätej liturgii. Verejné slávenie bohoslužieb počas trvania opatrení bude prebiehať v obmedzenom režime. Zároveň budú pokračovať vysielania bohoslužieb prostredníctvom online prenosov a katolíckych i verejnoprávnych médií.
2. Pretože najohrozenejšou vekovou skupinou sú seniori, hlavne od 65 rokov, je potrebné, aby zatiaľ dobre zväžili svoju účasť na bohoslužbách. Zároveň je potrebné, aby v nedele a sviatky bola aspoň jedna konkrétna svätá liturgia určená a odporúčaná prioritne pre seniorov. Prípadne podľa možnosti aj vo všedný deň, hlavne keď sú dve sväté liturgie. Je to pre ochranu ich zdravia. Neznamená to však, že nemôžu prísť prípadne na inú svätú liturgiu. Odporúčame možnosť sláviť aj svätú liturgiu v sobotu večer s platnosťou na nedeľu a ponúknuť ju napr. pre seniorov.
3. Každý, kto má nariadenú karanténu alebo má akékoľvek príznaky respiračného ochorenia, nech na bohoslužby neprichádza.
4. Dodržiavať respiračnú etiketu (kašľať, kýchať do vreckovky, resp. do lakťového ohybu), nepodávať si ruky, neobjímať sa a pod.
5. Účasť na bohoslužbách je limitovaná veľkosťou chrámu. Preto je nutné zabezpečiť a upozorniť veriacich, aby dodržiavali medzi sebou minimálny odstup dva metre, okrem členov spoločnej domácnosti, a to aj pri vychádzaní z chrámu. Dvojmetrové odstupy v laviciach a v radoch stoličiek, pri zachovaní pravidla obsadenia každého druhého radu, možno zabezpečiť napr. farebnými nálepkami, ktoré sa dajú potom jednoducho odstrániť, alebo zmazateľnou kriedou.

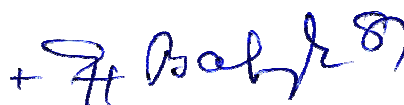
V priestore chrámu možno miesta na státie označiť na zemi alebo rozmiestniť stoličky s dodržaním potrebných odstupov.

6. Ak je pred a pri chráme k dispozícii priestor na státie, možno ho po naplnení kapacity chrámu využiť, takisto s upozornením na dvojmetrové odstupy (okrem členov spoločnej domácnosti). V takom prípade je potrebné zabezpečiť vonkajšie ozvučenie a rozdanie svätého prijímania aj vonku, aby veriaci nevstupovali do chrámu.
7. Tam, kde je to možné, zväziť prípadné slávenie bohoslužieb v exteriéroch za dodržania dvojmetrových odstupov (okrem členov spoločnej domácnosti).
8. Kňazi nech ustanovia službu, ktorá bude slušne a empaticky dohliadať na dodržiavanie uvedených pravidiel.
9. Vstup a pobyt v chráme možno umožniť len s prekrytými hornými dýchacími cestami (rúško, šál, šatka). To platí aj pre celebranta a posluhujúcich.
10. Pri vchode do chrámu aplikovať dezinfekciu na ruky (platí to aj pre kňaza) alebo prípadne poskytnúť jednorazové rukavice (v takom prípade však sväté prijímanie nepodávať na rukavicu, ale priamo na ruku).
11. Ak sú v chrámoch sväteničky nech sú aj naďalej bez svätenej vody. V laviciach nech nie sú spoločné liturgické texty, knižky, ružence a pod.
12. V chráme je potrebné zabezpečiť vetranie. Pravidelne treba dezinfikovať kľučky a iné dotykové plochy, ako sú podlahy, lavice, stoličky (hlavne po každej svätej liturgii).
13. Pred rozdávaním svätého prijímania si musí kňaz dezinfikovať ruky.
14. Sväté prijímanie nech sa aj naďalej podáva veriacim pod spôsobom chleba na ruku.
15. Kto by z vážneho zdravotného dôvodu nemohol prijať Eucharistiu do rúk, nech na to upozorní kňaza pred bohoslužbou, a príde na sväté prijímanie na záver ako posledný a kňaz mu podá telo Ježiša Krista lyžičkou, prípadne ak nemôže prijať pod spôsobom chleba, tak krv Ježiša Krista.
16. Deťom v tejto mimoriadnej situácii treba zväziť podávanie svätého prijímania. Prípadne deťom, ktoré ešte nevedia prijať z ruky samé, je možné podať Telo Ježiša Krista na ruku rodičovi, ktorý ho pred kňazom podá svojmu dieťaťu do úst. Toto je možné iba v prípade, ak aj rodič ide na sväté prijímanie, aby mohol požiť omrvinky po podaní svätého prijímania dieťaťu. Menším deťom, ktoré prijímajú iba Krv Ježiša Krista, v tejto mimoriadnej situácii sväté prijímanie odporúčame nepodávať, pretože by bolo nutné mať pre každé dieťa inú liturgickú lyžičku. Kňaz by zároveň musel prijímať z inej čaše alebo namáčaním Tela Ježiša Krista do Krvi. Jednoduchšie však je, že tieto deti dostanú od kňaza požehnanie.
17. V rade na sväté prijímanie nech veriaci takisto zachovávajú predpísané odstupy 2 metre.
18. Ani koncelebrujúci kňazi neprijímajú Krv Ježiša Krista z jednej čaše, ale pre každého kňaza je samostatná čaša a lention (aj purifikuje každý „svoju“ čašu). Ak by to nebolo možné zabezpečiť, kňazi môžu prijať namáčaním Tela Ježiša Krista do Krvi.
19. Treba upozorniť veriacich, aby v chráme nebozkávali a nedotýkali sa vystavených ikon.
20. Sväté liturgie nech majú podľa možnosti kratšie trvanie. To treba zohľadniť aj pri homíliách a príhovoroch. Teda ide o to, aby sme nepredlžovali čas bohoslužieb.

21. Z dôvodu skrátenia času bohoslužieb je potrebné zvážiť, či je nutné spoločne sláviť iné pobožnosti (napr. modlitbu svätého ruženca, molebeny a pod.).
22. Pri prípadnej koncelebrácii si kňazi nedávajú bozk pokoja, ani koncelebrujúci kňazi nebozkajú dary na oltári.
23. Tieto ustanovenia platia aj pre prijímanie iných sviatostí a svätenín.
24. Pri krste pri dýchaní na dieťa je potrebné urobiť to s odstupom od dieťaťa. Pred pomazaním olejom a myrom si dezinfikovať ruky.
25. Je potrebné nájsť vhodné spôsoby ako vysluhovať v tomto čase sviatosť zmierenia. Najlepšie je spovedať v exteriéri pri určitom odstupe nie priamo otočení k sebe. Vo vnútri je vhodnejšie spovedať nie v uzavretých spovedniciach, ale tak, že medzi kňazom a veriacim je mriežka prekrytá fóliou. Spovedné miestnosti teraz nie sú vhodné.
26. Do ukončenia mimoriadnej situácie odporúčame zrušiť myrovanie (z dôvodu mazania olejom z jednej ampulky a jedným štetcom). Alebo ak myrovanie bude, treba pomazanie posväteným olejom na čelo nahradiť požehnaním bez dotyku veriaceho a prosfору rozdávať lyžicou na ruku.
27. Neodporúčame zbierať peniaze do zvončeka počas svätej liturgie podľa bežného zvyku, aby si veriaci peniazmi nekontaminovali ruky. Zbierka nech sa vykoná po skončení svätej liturgie pri východe z chrámu.
28. Slávnosti prvej svätej spovede odporúčame preložiť na neskorší termín. Ak sa však po dohode s rodičmi rozhodnete slávnosť uskutočniť v pôvodnom termíne, rozdeľte deti (ak ich je väčší počet) na viac termínov, aby ste mohli dodržať všetky hygienické opatrenia.
29. Čo sa týka ženských rehoľných komunít (ide v nich v podstate o jednu domácnosť) je možné – pri dodržaní všetkých hygienických opatrení, vyššie uvedených usmernení a po konzultácii s provinciálnymi predstavenými – sláviť v komunite podľa dohody svätej liturgie.
30. Z dôvodu vyhovenia veriacim udeľujem farárom, správcom farností a kaplánom – v prípade pastoračnej potreby – povolenie k binácii aj vo všedných dňoch a povolenie k trinácii v nedele a sviatky do skončenia mimoriadnej situácie resp. do odvolania. Bez evidentnej pastoračnej potreby nie je dôvod k aplikovaniu tohto povolenia.
31. Je povinnosťou všetkých kňazov a obzvlášť tých, ktorí sú štatutármi, dodržiavať tieto usmernenia.
32. Je povinnosťou všetkých kňazov informovať veriacich v oznamoch pred svätými liturgiami o týchto usmerneniach (vybrať hlavné z nich, minimálne v rozsahu plagátu s piktogramami v prílohe). Vašou povinnosťou je vyvesiť tento plagát pri vstupe do chrámu.

Pristúpme k tejto etape otvárania verejných bohoslužieb zodpovedne, citlivo, s pastoračnou múdrosťou a láskou k veriacim. Verím, že to s Božou pomocou zvládneme.

S láskou vám udeľujem svoje archijerejské požehnanie.

vľadyka Ján Babjak SJ
prešovský arcibiskup metropolita